

iOS alapú szoftverfejlesztés - Labor 09

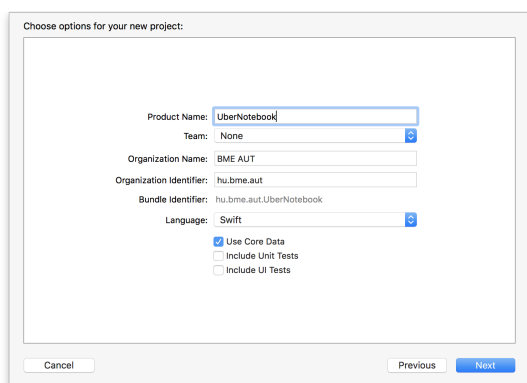
A labor témája

- **UberNotebook**
 - Alkalmazás váz, Core Data alapok
 - Adatmodell definiálása
 - Adatmodell osztályok
 - **Notebook**ok megjelenítése
- **Önálló feladatok**
 - Jegyzetek, **NSFetchedResultsController**
 - Jegyzetek felvétele
 - Jegyzetek törlése
 - További műveletek
 - **Managed Object Context** mentése
- **Szorgalmi feladatok**

UberNotebook

Alkalmazás váz, Core Data alapok

Hozzunk létre egy **Storyboard**-ot használó **Single View App**ot **UberNotebook** névvel a **Developer** könyvtárba! Ne felejtsük el bekapcsolni a **Use Core Data** opciót a projekt generálásakor!

Töröljük ki a projektből a generált **ViewController.swift** fájlt és a **Main.storyboard**-ból is távolítsuk el az ott létrejött jelenetet (**View Controller Scene**).

Érdemes megvizsgálni az **AppDelegate.swift**-ben a **Core Data** stackhez kapcsolódó metódusokat.

A **persistentContainer** property fogja össze a **Core Data** stacket, definíciójában láthatjuk a nevét: **UberNotebook**. A háttérben alapértelmezetten egy **SQLite** adatbázis lesz, ami az **UberNotebook.sqlite**-ban tárolja az adatokat.

A **persistentContainer.viewContext** property-jének segítségével fogjuk tudni elérni a kontextust, amin keresztül a **Core Data** műveleteket elvégezhetjük.

A `saveContext()` metódust használjuk a kontextus mentéséhez. Egyrészt rögtön naplózza az esetleges hibát, másrészt csak akkor fog ténylegesen menteni, ha az előző mentés óta volt valamilyen változás.

Adatmodell definiálása

Nyissuk meg a `UberNotebook.xcdatamodeld` fájlt és vegyünk fel:

- új entitást **Notebook** névvel
 - **title** (*String*) attribútummal
- új entitást **Note** névvel
 - **content** (*String*) attribútummal
 - **creationDate** (*Date*) attribútummal

Vegyünk fel a **Notebook**-ba egy **notes** *relationship*-et, mely a **Note**-ra hivatkozik!

Vegyünk fel a **Note**-ba egy **notebook** *relationship*-et, mely a **Notebook**-ra hivatkozik!

Mindkét *relationship*-nél állítsuk be az inverz relációt a másikra! (Ha az egyiknél beállítottuk, akkor a másikonál jó esetben be fogja állítani automatikusan.)

A **Core Data**-ban relációknál mindig meg kell adnunk egy inverz relációt is. Erre azért van szükség, hogy az objektum gráf ne kerülhessen inkonzisztens állapotba, például törlés esetén (ha egy entitásra van egy reláció, de ennek a relációnak nincs inverze, akkor az entitás törlése esetén nem lehetne értesíteni a reláció tulajdonosát, hogy törlődött egy hivatkozott objektum).

Állítsuk be a **notes** reláció *típusát* **To Many**-re és a *törlési szabályát* **Cascade**-re! (Így ha törlődik a **Notebook**, a bejegyzései is törlődnek vele együtt).

Relationship

Name: notes

Properties: ☐ Transient ☒ Optional

Destination: Note

Inverse: notebook

Delete Rule: Cascade

Type: To Many

Arrangement: ☐ Ordered

Count: Unbounded ☐ Minimum

Unbounded ☐ Maximum

Advanced: ☐ Index in Spotlight

Deprecated: ☐ Spotlight ☐ Store in External Record File

Notebook

Attributes: title

Relationships: notes

Note

Attributes: content, creationDate

Relationships: notebook

Itt az ideje az adatmodell kipróbálásának!

Az `AppDelegate.swift` `application(_:didFinishLaunchingWithOptions:)` metódusában, a `return true` sor elé hozzunk létre egy új **Notebook**-ot és benne egy **Note**-ot!

```
let notebook = NSEntityDescription.insertNewObject(forEntityName:
    "Notebook", into: persistentContainer.viewContext)
notebook.setValue("Notebook \(Int.random(in: 0..<10000))", forKey:
    "title")

let note = NSEntityDescription.insertNewObject(forEntityName: "Note",
    into: persistentContainer.viewContext)
```

```

note.setValue("\(Int.random(in: 0..<10000)) a kedvenc véletlen számom!",
forKey: "content")
note.setValue(Date(), forKey: "creationDate")
note.setValue(notebook, forKey: "notebook")

saveContext()

```

A sikeres mentés esetén kérdezzük le és listázzuk ki az összes elmentett jegyzetet!

```

let fetchRequest = NSFetchRequest<NSManagedObject>(entityName: "Note")
do {
    let notes = try persistentContainer.viewContext.fetch(fetchRequest)
    notes.forEach { note in
        let content = note.value(forKey: "content") as! String
        print(content)
    }
} catch let error as NSError {
    print("Couldn't fetch: \(error.userInfo)")
}

return true

```

Mivel az alkalmazás indításakor mindig létrehozunk egy új **Notebook**ot és benne egy **Note**-ot, a logban minden indítás után egyre hosszabb felsorolást kapunk.

Figyeljük meg a **Swift** hibakezelés egyik módját, a **do-catch** párost. Bármilyen olyan metódus, ami hibával térhet vissza (**throws** kulcsszó van a végén), egy **do** blokkon belül hívható csak meg, és a hívás elé a **try** kulcsszót kell beírni. A hibát pedig a **catch** blokkban tudjuk feldolgozni.

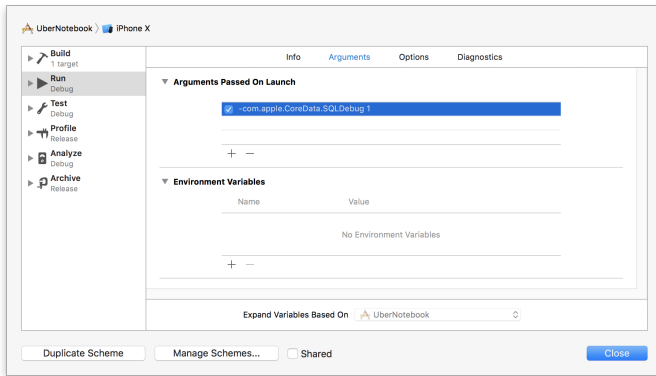
Próbáljuk ki, hogy bár a lekérdezésben csak **Note**-okat kérünk le, a lekérdezett objektumok relációs property-jein keresztül el tudunk érni más entitásokat is (ilyen esetekben a **Core Data** automatikusan elvégzi a lekérdezést a háttérben). Esetünkben le tudjuk kérni a **Note**-hoz tartozó **Notebook**ot.

```

let notebook = note.value(forKey: "notebook") as! NSManagedObject
print(notebook.value(forKey: "title") as! String)

```

Kapcsoljuk be a **Product/Scheme/Edit Scheme** menüben, hogy a futtatáskor a konzolon megjelenjenek a **Core Data** használata közben kiadott **SQL** utasítások. Ehhez a - **com.apple.CoreData.SQLDebug 1** argumentumot kell felvenni. (A szám 1-4-ig lehet bármilyen egész, a nagyobb szám **több információt** fog kiírni.)

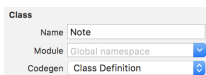

Miután kipróbáltuk az alkalmazást érdemes kikapcsolni az **SQL** loggolást.

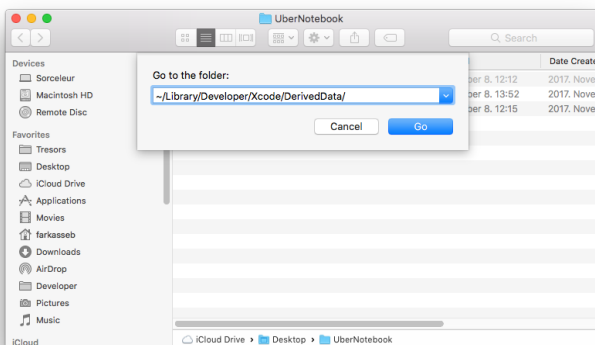
Adatmodell osztályok

Core Data programozás során mindenre használhatunk **NSManagedObject** típusú objektumokat, de ennél sokkal kényelmesebb és biztonságosabb, ha az entitásoknak definiált külön osztályokat használjuk.

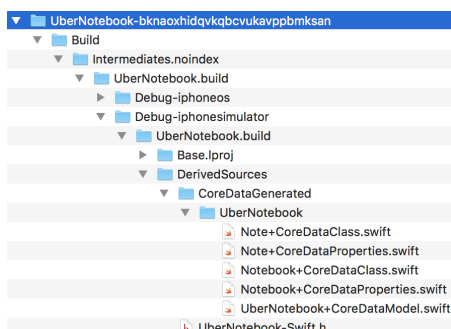
Xcode 8-tól az adatmodellhez definiált összes entitáshoz alapértelmezésként automatikusan legenerálódnak az **NSManagedObject** leszármazottak. (Az entitás **Codegen** property-je **Class Definition** értékű.)

Vizsgáljuk meg az automatikusan legenerált fájlokat! A **Finder**ben nyomjunk egy **⌘+⬆+G**-t és illesszük be a következő útvonalat: **~/Library/Developer/Xcode/DerivedData/**, majd kattintsunk a **Go** gombra.

Miután bekerülünk abba a mappába, ahol az **Xcode** tárolja a fordítási eredményeket, keressük meg az **UberNotebook-xx** mappát, majd vizsgáljuk meg a tartalmát!

Minden `NSObject` alosztályhoz két külön `Swift` fájl jön létre. Az `Entity+CoreDataProperties.swift`-ben egy külön `extension`-be kerülnek a generált property-k, míg maga az entitás osztály definíciója az `Entity+CoreDataClass.swift` fájlba generálódik.

Érdemes ismerni még a *Codegen* további beállításait is.

Manual/None: régi módszer, kézzel kell megírni, vagy legenerálni a szükséges fájlokat. Ehhez az *Xcode* segítséget nyújt, az adatmodellben az entitást kiválasztva, az *Editor/Create NSObject Subclass...* opcióval legenerálja az osztályokat az entitásokhoz.

Category/Extension: "félautomata" módba kapcsolja a generátort. Ilyenkor automatikusan legenerálódik az `Entity+CoreDataGeneratedProperties.swift` fájl, azonban magáról az osztály deklarálásáról nekünk kell gondoskodnunk.

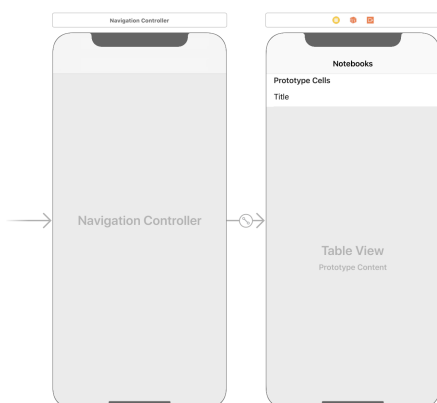
Notebookok megjelenítése

Hogy megkönnyítsük a `NSManagedObjectContext` elérését, vegyünk fel egy computed property-t az `AppDelegate.swift`-be!

```
class var managedContext: NSManagedObjectContext {  
    return (UIApplication.shared.delegate as!  
    AppDelegate).persistentContainer.viewContext  
}
```

Hozzunk létre egy új `UITableViewController`-ből származó osztályt `NotebookViewController` névvel!

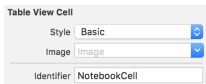
A *Main.storyboard*-ban vegyünk fel egy új `Table View Controller`-t és ágyazzuk be egy `Navigation Controller`-be, amit jelöljünk ki a kezdeti `View Controller`-nek!

Továbbra is az *Interface Builder*-ben válasszuk ki a `Table View Controller`-t és

1. A `Navigation Item title`-jéhez írunk **Notebooks**-ot.
2. Az *Identity inspector*-ban változtassuk át `Table View Controller` osztályát **NotebookViewController**-re.

Állítsuk be a prototípus cella *típusát* **Basic**-re, az *azonosítóját* pedig **NotebookCell**-re!

A `NotebookViewController.swift` fájlban importáljuk be a `Core Data` modult és vegyünk fel egy property-t a jegyzetfüzetek tárolására!

```
import CoreData
```

```
private var notebooks = [Notebook]()
```

Definiáljunk egy metódust, mely lekéri a `Notebook`okat!

```
private func fetchNotebooks() {
    let managedObjectContext = AppDelegate.managedContext

    let fetchRequest: NSFetchRequest<Notebook> = Notebook.fetchRequest()

    do {
        notebooks = try managedObjectContext.fetch(fetchRequest)
    } catch {
        print(error.localizedDescription)
    }
}
```

Hívjuk meg `fetchNotebooks()`-ot a `viewDidLoad()`-ban!

```
override func viewDidLoad() {
    super.viewDidLoad()

    fetchNotebooks()
}
```

Valósítsuk meg a `UITableViewDataSource` metódusok közül a két kötelezőt!

```
override func tableView(_ tableView: UITableView, numberOfRowsInSectionSection: Int) -> Int {
    return notebooks.count
}

override func tableView(_ tableView: UITableView, cellForRowAt indexPath: IndexPath) -> UITableViewCell {
    let cell = tableView.dequeueReusableCell(withIdentifier: "NotebookCell", for: indexPath)
```

```
let notebook = notebooks[indexPath.row]
cell.textLabel?.text = notebook.title

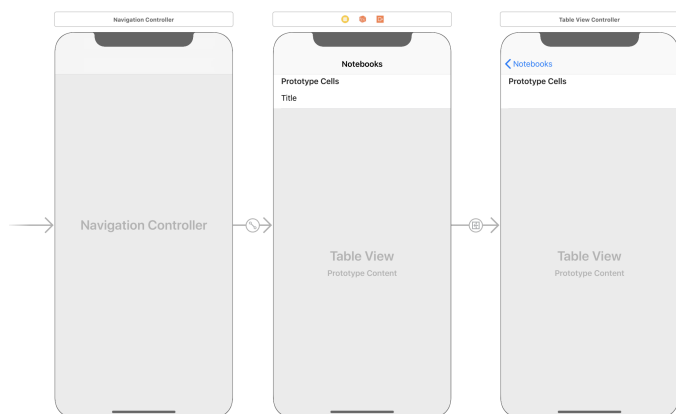
return cell
}
```

Ellenőrizzük le, hogy megjelennek-e a **Notebook**ok a nézetben!

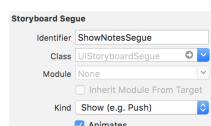
Önálló feladatok

Jegyzetek, **NSFetchedResultsController**

A **Main.storyboard**ban hozzunk létre egy új **Table View Controller**t! Kössük be egy **Show (selection) Segue**-jel a **Notebooks View Controller** cellájáról!

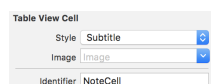

Válasszuk ki a **segue**-t és **azonosítónak** adjuk meg a **ShowNotesSegue**-t.

Hozzunk létre egy új osztály, **NoteViewController** névvel, mely a **UITableViewController**ből származik, majd a **Storyboard**ban állítsuk be ezt az osztályt az új jelenethez!

A prototípus cella **stílusát** állítsuk **Subtitle**-re, az **azonosítóját** pedig **NoteCell**re!

A **NoteViewController.swift**ben importáljuk a **Core Data** modult és vegyünk fel egy **notebook** property-t, melyben azt tároljuk el, hogy melyik **Notebook** jegyzeteit mutatja a nézet!

```
import CoreData
```

```
var notebook: Notebook!
```

Nyissuk meg `NotebookViewController.swift`-et és definiáljuk felül a `prepare(for:sender:)` metódust, melyben átadhatjuk a megjelenő jegyzet nézetnek a kiválasztott `Notebook`-ot!

```
// MARK: - Navigation

override func prepare(for segue: UIStoryboardSegue, sender: Any?) {
    if segue.identifier == "ShowNotesSegue" {
        let noteViewController = segue.destination as! NoteViewController
        noteViewController.notebook =
        notebooks[tableView.indexPathForSelectedRow!.row]
    }
}
```

Váltsunk a `NoteViewController.swift`-re és vegyünk fel egy `NSFetchedResultsController` típusú property-t!

```
private var fetchedResultsController: NSFetchedResultsController<Note>!
```

A `viewDidLoad()` metódusban hozzuk létre a `Note`-okat visszaadó lekérdezést és rendeljük egy újonnan létrehozott `NSFetchedResultsController`-hez!

```
override func viewDidLoad() {
    super.viewDidLoad()

    navigationItem.title = notebook.title

    let managedObjectContext = AppDelegate.managedContext

    let fetchRequest: NSFetchRequest<Note> = Note.fetchRequest()

    // szűrés azon Note-okra, melyek a kiválasztott Notebookhoz tartoznak
    let predicate = NSPredicate(format: "%K == %@", #keyPath(Note.notebook),
    notebook)
    fetchRequest.predicate = predicate

    // rendezés creationDate szerint csökkenő sorrendben
    let sortDescriptor = NSSortDescriptor(key: #keyPath(Note.creationDate),
    ascending: false)
    fetchRequest.sortDescriptors = [sortDescriptor]

    // egyszerre max 30 Note lekérdezése
    fetchRequest.fetchBatchSize = 30

    fetchedResultsController = NSFetchedResultsController(fetchRequest:
    fetchRequest,
    managedObjectContext: managedObjectContext,
```



```

sectionNameKeyPath: nil,

                                cacheName: nil)

do {
    try fetchedResultsController.performFetch()
} catch let error as NSError {
    print("\(error.userInfo)")
}

}

```

Ugyan **Swift 4**-ben van egy **újfajta szintaxis** a **keyPath**-ek használatára, **NSPredicate**-ek esetén ezek sajnos egyelőre nem működnek.

Most még nem látszik miért jobb az **NSFetchedResultsController** egy sima **Array**-be történő lekérdezéshez képest, később viszont látni fogjuk, hogy az előbbi jelzi ha bármi megváltozik a lekérdezésben érintett objektumokban: pl. ha létrehozunk vagy törölünk egy **Note**-ot.

A **UITableViewDataSource** metódusoknál töröljük ki a szekciók számát megadót, a sorok számánál pedig térjünk vissza a **NSFetchedResultsController**től elkért értékkel!

```

override func tableView(_ tableView: UITableView, numberOfRowsInSectionSection
section: Int) -> Int {
    guard let sectionInfo = fetchedResultsController.sections?[section] else
    {
        return 0
    }

    return sectionInfo.numberOfObjects
}

```

A **tableView(_:cellForRowAt:)** metódusban szintén a **NSFetchedResultsController**től kérjük el a megfelelő indexű **Note**-ot és ez alapján konfiguráljuk a cellát. Vegyünk fel egy külön metódust a cella adatainak beállításához (később még ennek hasznát vehetjük, ha már egy létező cellát akarunk frissíteni)!

```

func configure(cell: UITableViewCell, at indexPath: IndexPath) {
    let note = fetchedResultsController.object(at: indexPath)

    cell.textLabel?.text = note.content

    let dateFormatter = DateFormatter()
    dateFormatter.dateStyle = .medium
    dateFormatter.timeStyle = .medium
    cell.detailTextLabel?.text = dateFormatter.string(from:
note.creationDate!)
}

```

```

override func tableView(_ tableView: UITableView, cellForRowAt indexPath:
IndexPath) -> UITableViewCell {
    let cell = tableView.dequeueReusableCell(withIdentifier: "NoteCell",
for: indexPath)

    configure(cell: cell, at: indexPath)

    return cell
}

```

Próbáljuk ki az alkalmazást és ellenőrizzük, hogy megjelennek-e a **Note**-ok a **Notebook**okon belül!

Jegyzetek felvétele

Definiáljunk egy **createNote(with:)** nevű metódust, mely létrehoz egy új jegyzetet és hozzárendeli az aktuális **Notebook**hoz!

```

private func createNote(with content: String) {
    let managedObjectContext = AppDelegate.managedContext

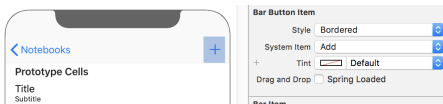
    let note = Note(context: managedObjectContext)
    note.content = content
    note.creationDate = Date()
    note.notebook = notebook

    (UIApplication.shared.delegate as! AppDelegate).saveContext()
}

```

A **Storyboard**ban vegyünk fel egy **Bar Button Item**et a **Note View Controller**re a **Navigation Bar** jobb szélére! (Amennyiben nem sikerülne rögtön ráhúzni a **Bar Button Item**et a jelenetünkre, valószínűleg hiányzik a **Navigation Item**. Pótoljuk, ha szükséges.)

Allítsuk be a **Bar Button Item System Item** property-jét **Addra**.

Kössünk be hozzá egy **addNoteButtonTap()** akció metódust, melyben jelenítsünk meg egy **Alert Controller**t az új jegyzet szövegének bekéréséhez!

```

@IBAction func addNoteButtonTap(_ sender: Any) {
    let createNoteAlert = UIAlertController(title: "Create Note", message:
"Enter the content", preferredStyle: .alert)

    createNoteAlert.addTextField() {
        textField in

```

```

        textField.placeholder = "Note content"
    }

    let cancelAction = UIAlertAction(title: "Cancel", style: .cancel,
handler: nil)
    createNoteAlert.addAction(cancelAction)

    let createAction = UIAlertAction(title: "Create", style: .default) {
        action in

        let textField = createNoteAlert.textFields!.first!
        self.createNote(with: textField.text!)
    }
    createNoteAlert.addAction(createAction)

    present(createNoteAlert, animated: true, completion: nil)
}

```

Ha kipróbáljuk az alkalmazást, azt láthatjuk, hogy nem jelenik meg az új jegyzet a mentés után. Ez azért van mert a `TableView` még nem értesült a kontextus módosításáról. Itt tűnik fel újra az `NSFetchResultsController`, mely képes értesítéseket küldeni, ha megváltozik az általa figyelt lekérdezés, esetünkben azok a `Note` objektumok, amik az éppen kiválasztott `Notebook`hoz tartoznak.

Adjuk hozzá `NoteViewController`hez az `NSFetchResultsControllerDelegate` protokolt!

```

extension NoteViewController: NSFetchResultsControllerDelegate {

}

```

A `viewDidLoad()` metódusban állítsuk be a `delegate`-et!

```

fetchResultsController.delegate = self

```

Valósítsuk meg a protokoll következő 3 műveletét!

```

func controllerWillChangeContent(_ controller:
NSFetchResultsController<NSFetchRequestResult>) {
    tableView.beginUpdates()
}

func controller(_ controller:
NSFetchResultsController<NSFetchRequestResult>, didChange anObject: Any,
at indexPath: IndexPath?, for type: NSFetchResultsControllerChangeType,
newIndexPath: IndexPath?) {
    switch type {
    case .insert:
        tableView.insertRows(at: [newIndexPath!], with: .fade)

```

```

    default:
        break
    }
}

func controllerDidChangeContent(_ controller:
NSFetchResultsController<NSFetchRequestResult>) {
    tableView.endUpdates()
}

```

Ezek a metódusok szinte minden alkalmazásban ugyanígy néznek ki (a `.delete`, `.update`, `.move` megadásával kiegészítve, később mi is felvesszük ezeket).

Jegyzetek törlése

Engedélyezzük a *Swipe to delete* funkciót a `tableView(:canEditRowAt:)` metódussal!

```

override func tableView(_ tableView: UITableView, canEditRowAt indexPath:
IndexPath) -> Bool {
    return true
}

```

Majd végezzük el a törlést a `UITableViewDataSource`-ból adoptált `tableView(_:commit:forRowAt:)` metódusban!

```

override func tableView(_ tableView: UITableView, commit editingStyle:
UITableViewCell.EditingStyle, forRowAt indexPath: IndexPath) {
    if editingStyle == .delete {
        let managedObjectContext = AppDelegate.managedContext
        let noteToDelete = fetchedResultsController.object(at: indexPath)
        managedObjectContext.delete(noteToDelete)
    }
}

```

A törlésről értesül a `NSFetchResultsController` és meghívja az előbb bemutatott `delegate` metódust.

Egészítsük ki ezt, vegyük fel a törlés eseményhez, hogy a `Table View` kitörölje a megfelelő elemet!

```

case .delete:
    tableView.deleteRows(at: [indexPath!], with: .automatic)

```

Próbáljuk ki a törlést!

További műveletek

Az `NSFetchedResultsController` jelez ha bármelyik objektum módosításra kerül (pl. átírták egy attribútumát) vagy ha megváltozik a pozíciója a lekérdezésen belül. Bár ezeket a laboron nem használjuk, érdemes a standard implementációt ezekhez is felvenni.

```
func controller(_ controller:
NSFetchedResultsController<NSFetchRequestResult>, didChange anObject: Any,
at indexPath: IndexPath?, for type: NSFetchedResultsController.ChangeType,
newIndexPath: IndexPath?) {
    switch type {
    case .insert:
        tableView.insertRows(at: [newIndexPath!], with: .automatic)
    case .delete:
        tableView.deleteRows(at: [indexPath!], with: .automatic)
    case .update:
        let cell = tableView.cellForRow(at: indexPath!)!
        configure(cell: cell, at: indexPath!)
    case .move:
        tableView.deleteRows(at: [indexPath!], with: .automatic)
        tableView.insertRows(at: [newIndexPath!], with: .automatic)
    }
}
```

Managed Object Context mentése

A jelenlegi implementáció rögtön elmenti a változásokat a perzisztens tárolóba. Sok módosítás esetén (vagy ha esetleg szeretnénk érvényteleníteni a legutóbbi változtatásokat), érdemes lehet a módosításokat csak akkor menteni, mikor az alkalmazás a háttérbe kerül.

Ehhez először töröljük a `createNote(with content: String)` metódusból a következő sort!

```
(UIApplication.shared.delegate as! AppDelegate).saveContext()
```

Majd módosítsuk az `applicationDidEnterBackground(_:)` metódust az `AppDelegate.swift`-ben!

```
func applicationDidEnterBackground(_ application: UIApplication) {
    saveContext()
}
```

Szorgalmi feladatok

Építsük be `NotebookViewController`-be is új `Notebook`-ok felvételének és törlésének lehetőségét! (Használjuk az `NSFetchedResultsController`-t!)